

Cosmic -
Diagnos- och
åtgärds-koder
samt DRG-
gruppering

Innehåll

SAMMANFATTNING	2
REGISTRERA DIAGNOS- OCH/ELLER ÅTGÄRDSKODER I JOURNAL	2
Sök efter aktuell diagnos- eller åtgärdskod	3
Hämta tidigare använd diagnos- eller åtgärdskod för patienten	4
Automatiska kodförslag för diagnossökordet	6
Ändra huvuddiagnos	7
Asterisk-daggar	7
REGISTRERA KODER OCH DRG-GRUPPERA FRÅN REGISTRERA KODER	9
DRG-gruppering vid förflyttning/inskrivning från akuten	10
Problem-DRG	11
ÄNDRA GRUPPERADE DIAGNOSER/ÅTGÄRDER	11
Ändra först i journal	11
Ändra därefter i Registrera koder	12

Sammanfattning

Enligt *Regionala riktlinjer för sjukdomsklassificering i region Jämtland Härjedalen* ska DRG-gruppering göras på alla vårdtillfällen. Läkarbesök i den öppna specialiserade vården ska också DRG-grupperas. Alla yrkesgrupper som har behandlingsansvar i öppenvården ska åtgärdskodas, och besöket ska DRG-grupperas. Alla behandlande yrkesgrupper i slutenvården ska åtgärdskodas i journalen (DRG-grupperas av medicinska sekreterare i samband med att epikris dokumenteras och DRG-grupperas). Läs hela riktlinjen [här](#).
Dokumentnummer i Centuri: 44556

Diagnos- och åtgärdsregistrering kan i COSMIC göras från **Journal** på sökord Diagnos ICD eller från radmenyvalet **Registrera vård – Registrera koder**. Observera att från **Journal** går det inte att DRG-gruppera, utan detta görs *enbart* från funktionen **Registrera vård - Registrera koder**.

I funktionen **Registrera koder** går det att hämta diagnoser från **Journal** samt lägga till eller ta bort diagnoser och åtgärdsgrafer. Kontakten/vårdtillfället är inte DRG-grupperat förrän användaren klickat på knappen **DRG-gruppera**.

Det är möjligt att ändra klartext på diagnos både i Journal och i Registrera koder, men ändring av diagnoser i Journal uppdaterar inte Registrera koder och ändringar i Registrera koder uppdaterar inte journaltext.

Ska tillägg/ändringar göras på en vårdkontakt med tillhörande journalanteckning, ska detta ske i journal. *Därefter* ska DRG-grupperingen av kontakten göras om i **Registrera koder**. Välj vårdkontakt och ändra status från *Rapporterad till Pågående*. Hämta koderna för vårdkontakten, de relevanta koderna markeras och DRG-grupperas. Ta bort ev. felaktiga koder från den tidigare grupperingen.

Registrera Diagnos- och/eller åtgärdsgrafer i Journal

Åtgärdsgrafer knyts till den diagnos som hör till åtgärden när det är tillämpligt. För att byta plats på koder i trädet kan man antingen använda sig av Ctrl + piltangenterna eller dra och släpp.

Sök efter aktuell diagnos- eller åtgärdskod

Sök diagnos genom att ange del av kod eller text i Sök-rutan. Markera den diagnos som ska registreras och klicka **Registrera**.

Ny anmälan 19 810107-9294 Remiss Linköser, Fridolf

Mall: Öppenvårdsmall Läkare Kir

Vårdkontakt: 2022-01-25, Vårdtillf...
Vårdpersonal: Hallqvist, Frida, Systemadminis...
Enhet: Kirurgi avdelning 1
Händelsedatum: 2022-03-09 12:41

Diagnos ICD

PATIENTENS TIDIGARE KODER

Inom vårdkontakten Alla tidigare

Terminologi: ICD10 Sök: hypert

SÖK EFTER KODER

TERMINOLOGI	KOD	BESKRIVNING
ICD10	E702X	Hypertyrosinemi UNS
ICD10	E781	Isolerad hypertriglyceridemi
ICD10	G932	Benign intrakraniell hypertension
ICD10	H400A	Okulär hypertension
ICD10	I109	Essentiell hypertoni (högt blodtryck utan känd orsak)
ICD10	I110	Hypertensiv hjärtsjukdom med hjärtsvikt
ICD10	I119	Hypertensiv hjärtsjukdom utan hjärtsvikt
ICD10	I120	Hypertensiv njursjukdom med njursvikt
ICD10	I129	Hypertensiv njursjukdom utan njursvikt

Beskrivning: Essentiell hypertoni (högt blodtryck utan känd orsak) Huvudtyp Kronisk Dödsorsak **Registrera**

Markera diagnosen under **Registrerade koder** så den blir blå, och välj sedan **KVA** i listrutan för **Terminologi**.

Genom att markera diagnosen knyts åtgärdskoderna till diagnosen och koderna "bildar par".

Ny anmälan 19 810107-9294 Remiss Linköser, Fridolf

Mall: Öppenvårdsmall Läkare Kir

Vårdkontakt: 2022-01-25, Vårdtillf...
Vårdpersonal: Hallqvist, Frida, Systemadminis...
Enhet: Kirurgi avdelning 1
Händelsedatum: 2022-03-09 12:41

Diagnos ICD

PATIENTENS TIDIGARE KODER

Inom vårdkontakten Alla tidigare

Terminologi: KVA Sök: |

REGISTRERADE KODER

Använd CTRL + piltangenter eller klicka och dra för att flytta koder i trädet

TERMINOLOGI	KOD	BESKRIVNING	DATUM
HD ICD10	I109	Essentiell hypertoni (högt blodtryck utan känd orsak)	

Sök genom att ange del av kod eller text i Sök-rutan. Markera den åtgärd som ska registreras. OBS! Datum ska alltid vara samma datum som för vårdkontakten. Klicka på **Registrera**.

Ny anteckning 19 810107-9294 Remiss Länsson, Fridolf

Mall: Öppenvårdsmall läkare Kir

Vårdkontakt: 2022-01-25, Vårdtillf...

Vårdpersonal: Hallqvist, Frida, Systemadminis...

Enhet: Kirurgi avdelning 1

Händelsedatum: 2022-03-09 12:...

Diagnos ICD

PATIENTENS TIDIGARE KODER

Inom vårdkontakten Alla tidigare

Terminologi: KVA Sök: blodtrycks

SÖK EFTER KODER

TERMINOLOGI	KOD	BESKRIVNING
KVA	AF015	Blodtrycksmätning standard
KVA	AF016	Blodtrycksmätning under lång tid, noninvasiv
KVA	AF073	Blodtrycksmätning under lång tid, noninvasiv, uppkoppling
KVA	AP059	Segmentell blodtrycksmätning på extremiteter

Beskrivning: Blodtrycksmätning under lång tid, noninvasiv

Datum: 2022-01-25

Tid: 12:00

Registrera

Hämta tidigare använd diagnos- eller åtgärdskod för patienten

Om användare önskar hämta diagnos- eller åtgärdskod som använts tidigare: klicka på knappen **Tidigare**.

Observera att vilka tidigare koder som visas skiljer sig beroende på valet av filtrering vid **Visa information från**.

Ny anteckning 19 101010-1010 Testsson, Test

Mall: Epikrismall

Vårdkontakt: 2026-02-16, Vårdtillfälle, Kirurgi avd...

Vårdpersonal: Stavring, Konrad, Systemadministratör

Enhet: Kirurgi avdelning 2

Händelsedatum: 2026-05-05 10:48

Visa information från: Mina enheter, Min vårdgivare, Alla vårdgivare

Diagnos ICD

Inom vårdkontakten Tidigare

Terminologi: ICD10 Sök

REGISTRERADE KODER

Inga registrerade koder...

I rutan visas patientens alla diagnoser och åtgärder. Markera aktuell diagnos/åtgärd. Det är möjligt att markera flera koder samtidigt. Klicka på **Registrera koder**.

Ny anledning 19 810107-9294 Remiss Linkesson, Fridolf

Mall: Öppenvårdsmall läkare Kir

Vårdkontakt: 2022-01-25, Vårdtillf...

Vårdpersonal: Hallqvist, Frida, Systemadminis...

Enhet: Kirurgi avdelning 1

Händelsedatum: 2022-03-09 12

Diagnos ICD

Legitimationssätt

Kontaktsak

Aktuellt

Status

Plats Tidpunkt

Performance status

Allmäntillstånd

Mun och svalg

Öron

Ytliga lymfkörtlar

Sköldkörtel

Hjärta

Blodtryck

Blodtryckskommentar

Puls

Pulskommentar

Lungor

Buk

Bröst

Perifera pulsar/kärl

Övre extremitet

PATIENTENS TIDIGARE KODER

KOD	BESKRIVNING	DATUM
☐ HD*	G019 Meningit vid bakteriesjukdomar som klassificeras på annan plats	2022-01-17 10:17
☐ D	A692 Infektion orsakad av Borrelia burgdorferi	2022-01-17 10:17
☐ HD	Z013 Undersökning av blodtryck	2022-01-17 10:17
☐ D	R030 Förhöjt blodtryck utan hypertoniagnos test	2022-01-17 10:17
☒ D	I109 Essentiell hypertoni (högt blodtryck utan känd orsak)	2022-01-17 10:17
☒ Å	AF015 Blodtrycksmätning standard	2022-01-17 10:17
☐ HD	I109 Essentiell hypertoni (högt blodtryck utan känd orsak)	2022-01-17 10:17
☐ Å	AF015 Blodtrycksmätning standard	2022-01-17 10:17

Visa endast kroniska diagnoser

Registrera koder

Signera

Observera att datum hämtas från tidigare diagnos/åtgärdsregistrering. **Datumet ska ändras till det som är aktuellt för vårdkontakten.** Klicka på pennen för att redigera.

Ny anledning 19 810107-9294 Remiss Linkesson, Fridolf

Mall: Öppenvårdsmall läkare Kir

Vårdkontakt: 2022-01-25, Vårdtillf...

Vårdpersonal: Hallqvist, Frida, Systemadminis...

Enhet: Kirurgi avdelning 1

Händelsedatum: 2022-03-09 12

Diagnos ICD

Legitimationssätt

Kontaktsak

Aktuellt

Status

Plats Tidpunkt

Performance status

Allmäntillstånd

Mun och svalg

Öron

Ytliga lymfkörtlar

Sköldkörtel

Hjärta

Blodtryck

Blodtryckskommentar

Diagnos ICD

PATIENTENS TIDIGARE KODER

Inom vårdkontakten Alla tidigare

Terminologi KVA Sök

REGISTRERADE KODER

Använd CTRL + piltangenter eller klicka och dra för att flytta koder i trädet

TERMINOLOGI	KOD	BESKRIVNING	DATUM
HD ICD10	I109	Essentiell hypertoni (högt blodtryck utan känd orsak)	
Å KVA	AF015	Blodtrycksmätning standard	2022-01-17

Ändra åtgärdsdatum till datum för aktuell vårdkontakt genom att ändra i datumfältet. Klicka på **Spara förändringar**.

The screenshot shows a medical record interface for patient 'Flemiss Linforsson, Fridolf'. The 'Diagnos ICD' section is active, showing a list of diagnoses. The 'Blodtryck' (Blood pressure) entry is selected, and the date field is set to 2022-01-25. A red circle highlights the date field, and another red circle highlights the 'Spara förändringar' (Save changes) button.

Automatiska kodförslag för diagnosökordet

När denna funktion aktiveras, kommer knappen "Hämta förslag" att visas i fönstret för journalskrivning. Aktiveringen av knappen sker på enhetsnivå.

The screenshot shows the 'Diagnos/Åtgärd' window. The 'Hämta förslag' button is visible, along with a search field for ICD10 codes. The text 'Inga registrerade koder...' (No registered codes...) is displayed below the search field.

Förslagen som presenteras under knappen anpassas efter varje journalmall och dess fasta val. Varje fast val kan förberedas så att när det väljs i journalmallen, visas den önskade diagnos- och/eller KVÅ-koden under knappen "Hämta förslag". Observera att diagnos- och KVÅ-kod endast kan konfigureras per fast val.

När man klickar på knappen Hämta förslag visas dialogfönstret Föreslagna koder. Vårdpersonal kan granska de föreslagna koderna och lägga till dem i diagnosökordet manuellt. Dialogfönstret Föreslagna koder består av tre kolumner: Kod, Beskrivning och en datum- och tidväljare.

The screenshot shows the 'Föreslagna koder' dialog window. It displays a table with columns for 'KOD', 'BESKRIVNING', and 'datum'. The first row shows 'O14 Preeklampsi' with a date field set to 'yyyy-mm-dd hh:mm'. The second row shows 'MAG00 Sätetsförlösning, manuell' with a date field set to 'yyyy-mm-dd hh:mm'. The third row shows 'SN112 Cervikal epiduralblockad med tunnlerad kateter' with a date field set to '2020-03-12 13:37'. A 'Lägg till alla' (Add all) button is visible at the bottom.

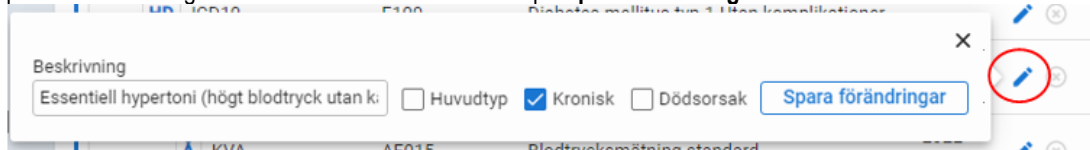
I kolumnen Kod indikeras typ av kod med hjälp av ikoner samt själva koden. Den första diagnoskoden som läggs till kommer automatiskt att markeras som huvuddiagnos. I kolumnen Beskrivning visas den text som är kopplad till koden enligt diagnosens eller åtgärdens kodverk. Kolumnen för datum- och tidväljaren används för att tilldela ett gemensamt datum och tid till alla åtgärds-koder. Genom att välja ett datum och en tid och sedan klicka på ↓ ikonen kan samma datum och tid automatiskt appliceras på samtliga åtgärds-koder i listan och

därmed säkerställa enhetlig tidsangivelse. Datum- och tidväljaren skriver över eventuella tidigare individuella datum som angivits för åtgärdskoderna

Knappen aktiveras och journalmallen anpassas via Cosmic områdesansvarig.

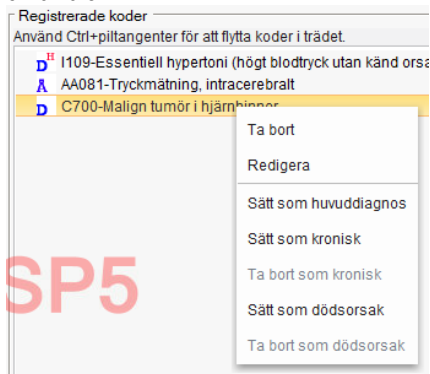
Ändra huvuddiagnos

För att ändra huvuddiagnos, markera en diagnos som kronisk eller markera en kod som dödsorsak, klicka på pennan för att redigera. Bocka i aktuell ruta och klicka på **Spara förändringar**.

Väljer man att markera en diagnos som Huvudtyp så hamnar denna automatiskt överst i trädet.

Det är även möjligt att ändra huvuddiagnos m.m. från fönstret **Registrera koder**. Här används högerklick för de olika valen.

Asterisk-dagger

Asterisk-dagger-systemet medger att vissa tillstånd kan dubbelkodas, både med avseende på sin etiologi (daggerkoden) och med avseende på sin manifestation eller lokalisation (asteriskkoden). En asteriskkod kräver alltid en daggerkod.

Nedan är ett exempel på en asteriskkod. Föreslagen daggerkod står inom parentes efter diagnostexten. Välj kod och klicka på **Registrera**.

Ny anledning 19 810107-9294 Remiss Länsson, Fridolf

Mall: Öppenvårdsmall läkare Kir

Vårdkontakt: 2022-01-25, Vårdtillf...
Vårdpersonal: Hallqvist, Frida, Systemadminis...
Enhet: Kirurgi avdelning 1
Händelsedatum: 2022-03-09 14:13

Terminologi: ICD10
Sök: demens

SÖK EFTER KODER

TERMINOLOGI	KOD	BESKRIVNING
ICD10	F000	Demens vid Alzheimers sjukdom med tidig debut (G30.0)
ICD10	F001	Demens vid Alzheimers sjukdom med sen debut (G30.1)
ICD10	F002	Demens vid Alzheimers sjukdom, atypisk eller blandad typ (G30.8)
ICD10	F009	Demens vid Alzheimers sjukdom, ospecificerad (G30.9)
ICD10	F010	Vaskulär demens med akut debut
ICD10	F011	Multiinfarktdemens
ICD10	F012	Subkortikal vaskulär demens
ICD10	F013	Blandad kortikal och subkortikal vaskulär demens
ICD10	F018	Annan specificerad vaskulär demens

Beskrivning: Demens vid Alzheimers sjukdom med tidig debut (G30.0) Huvudtyp Kronisk Dödsorsak **Registrera**

När en asteriskkod registreras i journalen öppnas automatiskt en ruta för att ange en daggerkod. Skriv den föreslagna daggerkoden i sök-rutan. Markera koden och klicka på **Registrera**.

Ny anledning 19 810107-9294 Remiss Länsson, Fridolf

Mall: Öppenvårdsmall läkare Kir

Vårdkontakt: 2022-01-25, Vårdtillf...
Vårdpersonal: Hallqvist, Frida, Systemadminis...
Enhet: Kirurgi avdelning 1
Händelsedatum: 2022-03-09 14:13

Terminologi: ICD10
Sök: g300

Det finns koder som saknar underkoder.
REGISTRERADE KODER

SÖK OCH VÄLJ KOD FÖR: ASTERISK-DAGGER

Sök: g300

TERMINOLOGI	KOD	BESKRIVNING
ICD10	G300	Alzheimers sjukdom med tidig debut

Registrera

Om ingen daggerkod anges får asteriskoden en orange ram runt sig för att markera att det saknas information. **Signera-knappen** är inaktiv och håller man muspekaren över den så visas information om att obligatorisk information saknas.

Registrera koder och DRG-gruppera från Registrera koder

Görs i öppenvården endast av de som registrerar själv. Klicka på **Meny** och välj **Registrera vård – Registrera koder**, alt. använd kortkommandot Ctrl + R. Välj aktuell vårdkontakt som ska DRG-grupperas.

För att hämta diagnoser och åtgärds-koder registrerade från **Journal** klicka på **Hämta för vårdkontakten...**

Markera Diagnos- och/eller åtgärdskod och klicka **OK**.

DRG*

Patientens tidigare koder
Hämta för vårdkontakten... Hämta alla...

Registrerade koder
Använd Ctrl+piltangenter för att flytta koder i trädet.

Sök koder
Typ: Diagnos Terminologi: ICD10 Sökte: []
Terminologi Kod Beskrivning

Tidigare diagnoskoder: 19 810107-9294 Remiss Linksson, Fridolf
Välj diagnoskoder Visa endast kroniska diagnoser

- I109-2022-03-29 11:36:00-Essentiell hypertoni (högt blodtryck utan känd orsak)
- A AF015-Blodtrycksmätning standard

Strukna koder är inte giltiga och kan inte läggas till. **OK** Avbryt

Klicka på **DRG-gruppera**, status ändras då till **Rapporterad**. Klicka på **Spara**.

DRG*

Patientens tidigare koder
Hämta för vårdkontakten... Hämta alla...

Registrerade koder
Använd Ctrl+piltangenter för att flytta koder i trädet.

- I109-Essentiell hypertoni (högt blodtryck utan känd orsak)
- A AF015-Blodtrycksmätning standard

DRG-kod
DRG-gruppera Ogrupperad DRG-kod: E53E Vikt: 0,3930 Status: **Rapporterad**
Namn: Hypertoni U DRG-grupperad den: 2022-03-29 11:39

Kommentar: [] **Spara** Stäng

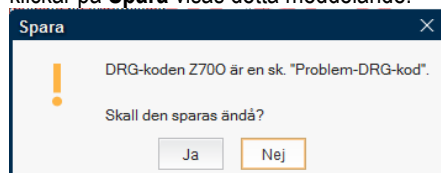
DRG-gruppering vid förflyttning/inskrivning från akuten

När det sker en förflyttning/inskrivning från akuten till en vårdavdelning ska koden XS100 "Oplanerad inskrivning till slutet vård", alltid registreras på öppenvårdskontakten. Denna kod registreras automatiskt i DRG-grupperingen.

När förflyttningstypen **Inskrivning från akuten** används, registreras KVÅ-koden i fönstret **Registrera koder** på akutens öppenvårdskontakt, förutsatt att besöket är registrerat i kassan. DRG-grupperingen sparas och får status "Pågår" och behöver således kompletteras med resterande koder för besöket, och slutföras.

Problem-DRG

Vid registrering av vissa koder kan man ibland få en så kallad problem-DRG-kod vid DRG-gruppering. När man klickar på **Spara** visas detta meddelande:

Dessa DRG-koder ska inte sparas. Längst ner i bilden finns information om vad som saknas i grupperingen.

DRG-kod	DRG-kod: Z700	Vikt: 0,0000	
DRG-gruppera	Ogrupperad	Namn: Huvuddiagnos fattas O	DRG-grupperad den: 2022-03-23 13:52
Kommentar:			

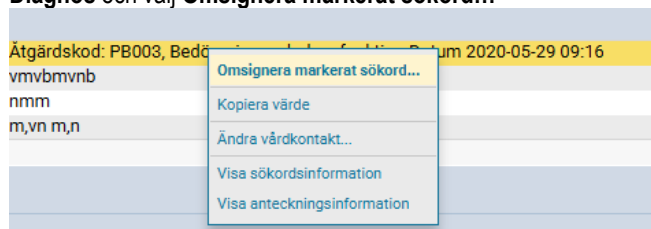
Klicka på **Nej** i dialogrutan. Status återgår då till **Pågående** och de koder som saknas kan läggas till. Klicka sedan på **DRG-gruppera** och **Spara** igen.

Ändra grupperade diagnoser/åtgärder

Ändra först i journal

Börja med att ändra i journal till rätt diagnos/åtgärdskod. Om sökordet är signerat, högerklicka på sökordet

Diagnos och välj **Omsignera markerat sökord...**

Klicka på **Ändra i markerat sökord**

Makulera, ersätt och/eller lägg till registrerade koder. **Signera.**

Diagnos ICD Historik

Patientens tidigare koder

Sök koder
 Typ: Åtgärdskod Terminologi: KVA Söktext: balans

Terminologi	Kod	Beskrivning
KVA	PE009	Bedömning av vätskebalans
KVA	QB001	Balansträning

Tilläggsinformation för åtgärder
 Åtgärdsdatum* 2020-05-29 09:16

Ändra därefter i Registrera koder

Fortsätt sedan med att ändra/ta bort eller lägga till diagnoser/åtgärder som är DRG-grupperade i **Registrera koder**. Ändra status för DRG till **Pågår**. Det är nu möjligt att lägga till/ta bort koder.

DRG*

Patientens tidigare koder

Sök koder
 Typ: Diagnos Terminologi: ICD10 Söktext: e109

Terminologi	Kod	Beskrivning
ICD10	E109	Diabetes mellitus typ 1-Utan komplikationer

Registrerade koder
 Använd Ctrl+piltangenter för att flytta koder i trädet.

- A047-Enterokoliit orsakad av Clostridioides difficile
- XV015-Läkemedelsgenomgång, enkel
- E109-Diabetes mellitus typ 1-Utan komplikationer

Kod: XV015
 Beskrivning: Läkemedelsgenomgång, enkel
 Typ: Åtgärdskod
 Datum: 2022-02-11 10:56

DRG-kod
 DRG-kod: Vikt:
 Namn: DRG-grupperad den: Status:

Kommentar:

Test 8.3 03 SP3

DRG-gruppera och spara på nytt.

DRG-kod: F470 Vikt: 0,0710 Status: Rapporterad

Ogrupperad Namn: Läk buksm/gastroenterit >17 O DRG-grupperad den: 2020-09-07 11:24

Kommentar:

DRG-gruppera Spara Stäng

Status ändras till Rapporterad.

DRG-kod: F470 Vikt: 0,0710 Status: **Rapporterad**

Ogrupperad Namn: Läk buksm/gastroenterit >17 O DRG-grupperad den: 2020-09-07 11:24

Kommentar:

Spara Stäng